

TEADUSTE AKADEEMIA EMAKEELE SELTS

Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn, Eesti
reg. nr 80075963
e-post es@eki.ee, tel 6449 331
www.emakeeleselts.ee

EMAKEELE SELTSI 88. TEGEVUSAASTA (2007)

Liikmeskond: 338 tegevliiget, 10 auliiget
Esimees: Helle Metslang
Teadussekretär: Annika Hussar
Raamatukogu juhataja: Helju Kaal

2007. aastal korraldas Emakeele Selts 2 konverentsi, 6 ettekandekoosolekut, 7 väliskeelepäeva.

Väljaspool Eestit peeti haridus- ja teadusministeeriumi ning kohapealsete eesti seltside kaaskorraldusel keelepäevi Peterburis, Petseris, Hamburgis, Moskvas, Helsingis, Tampere ja Turus. Peterburi VII eesti keele ja mälupäeva ettekanded olid teemalt väga erinevad. Traditsiooniliselt on ettekannete hulka kuulunud ülevaade Eesti keelepoliitikast; kõneldi uuest õigekeelsussõnaraamatust ja praegusest eesnimikasutusest ning eestlaste viisakuskoodist. Keelepäeva raames tutvustati kuues ettekandes Eesti arhiive ning nende uurimistööd. Ettekandeid on peetud ka keele omandamisest ja eesti keele õppevarast. Kokku peeti väliskeelepäevadel 34 ettekannet.

27. juunil toimus Tartus traditsiooniline J. V. Veski pühendatud keelekonverents. XL Veski päeva teema oli “Sõna on sõnavara uurija”, kavas oli kuus ettekannet. Avaettekande “Kuidas tüpoloog kirjeldaks eesti keele sõnavara” pidas Urmas Sutrop. Margit Langemets kirjeldas oma ettekandes “Leksikograafi unistus” ideaalset sõnaraamatut leksikograafi ja kasutaja seisukohalt. Enn Veldi kõneles teemal “Pejoratiivsus ja häälikusümboolika informaaalses sõnaraamatus”. Anneli Baran käsitles ettekandes “Intensiivistavate väljendite kujundist – kas metafoorne võrdlus või hüperboolina kasutatav metonüümia?” eesti kõnekäändude ja fraseologismide andmebaasis sisalduvaid liialdavaid ütlemisi, mille sisuks on rumaluse karikerne rõhutamine. Katre Õim selgitas oma ettekandes “Metafoor ELU ON TEEKOND ebaõnne väljendite näitel” mõistemetafoori rolli mentaalset ebaõnnestumist tähistavate keelendite tekkimisel. Sirli Parm esines teemal “Sõnade veel, juba, alles ja jälle ajaline tähendus”.

Traditsiooniline üliõpilaskonverents, millega Emakeele Selts tähistas ühtlasi Euroopa keelte päeva, toimus 26. septembril Tallinna Ülikoolis. Oma keeleuurimistöödest rääkisid Tallinna, Tartu ning Helsingi ülikooli bakalaureuse- ja magistriõppe üliõpilased, kes pidasid 12 ettekannet. Konverentsipäeva lõpetuseks esitles Mark Soosaar oma filmiprogrammi “Filmikeel – üks Euroopa keeli”.

Emakeele Seltsi aastakoosolekul 30. märtsil 2007 pidas akadeemilise ettekande teemal “Grammatikalisatsioonist eesti ja soome keeles ja selle uurimisest” seltsi esimees Helle

Metslang, seltsi 87. (2006) tegevusaasta aruande esitas teadussekretär Terje Potter. Keeletoimkond esitas ettepaneku seltsi põhikirja täiendamiseks, et täpsustada keeletoimkonna staatust ja ülesandeid. Vastavas punktis lähtutakse vabariigi valitsuse määrusest kirjakeele normi kohta. Keeletoimkonna kinnitab ESi juhatus.

Ettekandekoosolekutel peeti 18 ettekannet. Teemal “Eesti keel võõrfiloloogi pilguga” kõnelesid 19. veebruaril Reeli Torn-Leesik, Daniele Monticelli ja Helju Ridali. Kognitiivsest lingvistikast rääkisid 9. aprillil Ilona Tragel, Tuomas Johannes Huumo ja Heete Sahkai. Keelelisest viisakusest kõnelesid 18. mail Krista Vogelberg ning Renate Pajusalu (viimase kaasautorid Birute Klaas, Karl Pajusalu, Virve Vihman). Emakeele Seltsi sүgised koosolekud olid pühendatud eesti keele elektroonilistele ressurssidele. Esimesel koosolekul 18. oktoobril pidasid ettekande Pille Eslon, Jaak Vilo, Kadri Muischnek ja Margit Langemets, teisel koosolekul Asta Өim, Liina Lindström, Andriela Rääbis ja Külli Habicht.

Murdealase saavutusena on Emakeele Seltsil teatada Mulgi murdetekstide kogumiku loovutamise kirjastusele (“Ennemustitsel Mulgimaal”, 270 lk).

Emakeele Selts otsustas aktiivsemalt tegelda noortega. Selleks alustati ettevalmistusi Interneti-põhiseks sõnakogumisvõistluseks, mis on suunatud eri vanuses õpilastele. Kihnu koolis peeti 14. septembril seltsi infopäev.

Emakeele Seltsi keeletoimkond pidas 2007. a kolm koosolekut, millel arutati läbi ja kiideti heaks ettepanekud Emakeele Seltsi juhatusel ESi põhikirja täiendamiseks ja keeletoimkonna kodukorra kinnitamiseks. Muud arutatud teemad olid võõrnimede hääldeprobleemid (Einar Kraudi esildise alusel), jaapani sõnade vormistamise juhised ning ärinimede reeglistik, ent soovitusi nende alusel veel vastu ei võetud.

Kuni 31. juunini töötas teadussekretärina Terje Potter, alates 1. septembrist on teadussekretär Annika Hussar.

2007. aastal on trükis ilmunud:

- Emakeele Seltsi aastaraamat 52 (2006). Peatoimetaja Mati Erelt, toimetaja Tiiu Erelt. Eesti Teaduste Akadeemia Emakeele Selts. Tallinn 2007. 252 lk;
- Estonian Language. Linguistica Uralica. Supplementary Series / Volume 1. Second Edition. Edited by Mati Erelt. Estonian Academy Publishers. Tallinn 2007. 414 p.;
- keeleajakiri Oma Keel nr 1, 84 lk;
- keeleajakiri Oma Keel nr 2, 88 lk.

Emakeele Seltsi raamatukogu täienes 2007. aastal 72 trükisega, mis on saadud vahetuse, annetuse ja ostu teel. Raamatukogus on arvel 5900 inventeeritud trükist.